



## BÖLÜM 28

# NÖROLOJİ VE SANAT TERAPİ

Tuğba UYAR CANKAY<sup>1</sup>

*“Dert topraktan çıkmaz ve zahmet yerden bitmez;  
fakat insan meşakkate doğar; kıvılcımlar yukarı uçar gibi”*  
**Korolenko.**

## GİRİŞ

Sanatsal ifade, insana yaratılışından itibaren eşlik etmektedir. Sanatın hayatımızdaki rolü ile amacı hakkında birkaç teori öne sürülmüştür. Bu teoriler; duyguları ve hayal gücünü uyandırma, bilişselliğin teşviki ve iletişimi sağlamada tanımlanmış rolleri içerir (1).

Geçmişe baktığımızda mağara duvarlarından günümüze kadar uzanan sanat tarihinde insanın hikayesini anlatmak, hayallerini aktarmak, tanıklık ettiği tarihi belgelemek ve kelimeler olmaksızın dilsiz dudaksız sesini iletmek için sanatı kullandığını görmekteyiz. Medikal, psikolojik ve sosyolojik olarak sanat insanın duygularını ifade edebilmesi, içindekileri dışarı aktarım aracı olarak kullanabilmesi, psikolojik, emosyonel ağrı ve iyileşme periyodlarında yaratıcılığını deneyimlemesi açısından bir araç olarak görülmüştür (2).

Yirminci yüzyılda ortaya çıkan bir kavram olan klinik sanat terapisi, Amerikan Sanat Terapi Derneği (2019) derneği tarafından aktif sanat yapımı, yaratıcı süreç / teori, uygulamalı psikolojik teori ve insani gelişme yoluyla bireylerin, ailelerin ve toplulukların yaşamlarını zenginleştiren bütünleştirici bir ruh sağlığı ve insan hizmetleri mesleği olarak tanımlanmaktadır (1). Sanat terapinin yaratıcılığın iyileştirici gücü ile kendini ifade ederek kişinin refahına olumlu etkilerini birleştirerek etki ettiği düşünülmektedir. Sanat terapi bir girişim değil meslektir, diğer bir deyişle “nörofizyolojik bir aksiyondur”. Sanat terapistleri günümüzde hangi sanat terapinin beynin hangi alanına nasıl bir fizyolojik etkide bulunduğunu araştırmaktadır (3-5).

<sup>1</sup> Dr. Öğretim Üyesi, Medeniyet Üniversitesi, Nöroloji Departmanı, tubaauyar@gmail.com

lamak ve hastalar için alternatif tedavileri kullanmak en iyi tedaviye ulaşmak için yol gösterici olacaktır. Sanat terapi ile sanat yapmanın kendisi tedaviyi anlamada önemli bir yapıtaşı ve sözel / sözel olmayan iletişim ile terapötik iletişimin ilerlemesini sağlayacaktır. Ayrıca sanatın kaynağından gelen yaratıcı ifadeyi kullanmak iyileştirici ve yaşam kalitesini artırıcı olacaktır.

## KAYNAKÇA

- King JL, Kaimal G. Approaches to Research in Art Therapy Using Imaging Technologies. *Front Hum Neurosci*. 2019;13:159.
- Chancellor B, Duncan A, Chatterjee A. Art therapy for Alzheimer's disease and other dementias. *J Alzheimers Dis*. 2014;39(1):1-11.
- Wolf J. Predictive coding: Neuroscience and art. *Prog Brain Res*. 2020;253:139-67.
- Bault N, Rusconi E. The Art of Influencing Consumer Choices: A Reflection on Recent Advances in Decision Neuroscience. *Front Psychol*. 2019;10:3009.
- King JL, Kaimal G, Konopka L, Belkofer C, Strang CE. Practical Applications of Neuroscience-Informed Art Therapy. *Art Therapy*. 2019;36(3):149-56.
- King JL. Summary of Twenty-First Century Great Conversations in Art, Neuroscience and Related Therapeutics. *Front Psychol*. 2018;9:1428.
- Cramer SC, Nelles G, Benson RR, Kaplan JD, Parker RA, Kwong KK, et al. A functional MRI study of subjects recovered from hemiparetic stroke. *Stroke*. 1997;28(12):2518-27.
- Mark VW, Taub E, Morris DM. Neuroplasticity and constraint-induced movement therapy. *Eura Medicophys*. 2006;42(3):269-84.
- Soekadar SR, Herring JD, McGonigle D. Transcranial electric stimulation (tES) and NeuroImaging: the state-of-the-art, new insights and prospects in basic and clinical neuroscience. *Neuroimage*. 2016;140:1-3.
- Hass-Cohen N. Art Therapy and Neuroscience of Relationships, Creativity and Resiliency: Skills and Practices. New York & London: WW Norton & Company 2015;9(.).
- LeDoux JE. Emotion circuits in the brain. *Annu Rev Neurosci*. 2000;23:155-84.
- Kaimal G, Walker MS, Herres J, French LM, DeGraba TJ. Observational study of associations between visual imagery and measures of depression, anxiety and post-traumatic stress among active-duty military service members with traumatic brain injury at the Walter Reed National Military Medical Center. *BMJ Open*. 2018;8(6):e021448.
- Walker MS, Stamper AM, Nathan DE, Riedy G. Art therapy and underlying fMRI brain patterns in military TBI: A case series. *International Journal of Art Therapy*. 2018;23(4):180-7.
- Konopka LM. The "Brain to Behavior Approach" to diagnosis and treatment. *Croat Med J*. 2015;56(5):500-2.
- Barbas H. Connections underlying the synthesis of cognition, memory, and emotion in primate prefrontal cortices. *Brain Res Bull*. 2000;52(5):319-30.
- Damasio AR. Emotion in the perspective of an integrated nervous system. *Brain Res Brain Res Rev*. 1998;26(2-3):83-6.
- Damasio AR, Grabowski TJ, Bechara A, Damasio H, Ponto LL, Parvizi J, et al. Subcortical and cortical brain activity during the feeling of self-generated emotions. *Nat Neurosci*. 2000;3(10):1049-56.
- Konopka LM. Where art meets neuroscience: a new horizon of art therapy. *Croat Med J*. 2014;55(1):73-4.
- Encyclopedia WoVA. Willem de Kooning: List of works - All Artworks by Date.: WikiArt.org. Visual Art Encyclopedia; 2021. Available from: <https://www.wikiart.org/en/willem-de-kooning/all-works#!#filterName=all-paintings-chronologically,resultType=masonry>.
- Forsythe A, Williams T, Reilly RG. What paint can tell us: A fractal analysis of neurological changes in seven artists. *Neuropsychology*. 2017;31(1):1.
- Piechowski-Jozwiak B, Bogousslavsky J. Dementia and Change of Style: Willem de Kooning-Obliteration of Disease Patterns? *Neurological Disorders in Famous Artists-Part 4*. 2018;43:164-76.
- Barbas H, Zikopoulos B, Timbie C. Sensory pathways and emotional context for action in primate prefrontal cortex. *Biol Psychiatry*. 2011;69(12):1133-9.
- Eric R. Kandel JHS. Principles of neural science. 5 ed. New York, NY: McGraw-Hill. 2013.
- King JL, Knapp KE, Shaikh L, Li F, Sac u D, Pascuzzi R, et al. Cortical Activity Changes after Art Making and Rote Motor Movement as Measured by EEG: A Preliminary Study. 2017;1:001-0014.
- Diano M, Tamietto M, Celeghin A, Weiskrantz L, Tatu MK, Bagnis A, et al. Dynamic Changes in Amygdala Psychophysiological Connectivity Reveal Distinct Neural Networks for Facial Expressions of Basic Emotions. *Sci Rep*. 2017;7:45260.
- McFadyen J, Mermillod M, Mattingley JB, Halasz V, Garrido MI. A Rapid Subcortical Amygdala Route for Faces Irrespective of Spatial Frequency and Emotion. *J Neurosci*. 2017;37(14):3864-74.
- Blakemore RL, Vuilleumier P. An Emotional Call to Action: Integrating Affective Neuroscience in Models of Motor Control. *Emotion Review*. 2017;9(4):299-309.